

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 30.

V Ljubljani, v četrtek 6. februarija 1890.

Letnik XVIII.

Poglavje o Rusiji.

—in— Beseda „Rusija“ čuje se dostikrat pri nas v pismu in besedi. Marsikdo jo izgovarja, marsikod se preresetava. In čudo to ni! Saj igra Rusija ne samo v evropski, ampak v svetovni politiki ne navadno ulogo. Toda ta članek se hoče omejiti samo na pojav, ki se kaže v našem domačem taboru.

Slovanska vzajemnost, ki se je še pred nedavnim časom smatrala le kot nekaka utopija prenapetih „slovanofilov“, prikazuje se že ne več kot idejalna fraza, ampak ima v politiki in literaturi svoje stalno mesto. Toda slovansko vzajemnost razlagati in opredeljevati po njenih posamičnih atributih, ni namen tega članka. Le toliko konstatujemo, da je zdaj po mnenju nekaterih Slovanov ravno ruski jezik, ki ima postati kulturni jezik Slovanov sploh, torej tudi zapadnih. Kako daleč in v kakem obsegu velja ta premisa, to je znano razumnikom, ki so se pečali vsaj površno s slovanskim vprašanjem.

Za nas torej le ostane vprašanje, kako Slovenci izvajajo to premiso?

Piše se pri nas o Rusiji mnogo „pro“ in „contra“. In ravno to je vzrok, zakaj je pri nas takó gorostasni propad mej tema dvema mišljenjema. Ena stranka vé povedati o Rusiji samo lepe stvari, druga pa samo nelepe. Zakaj bi resnici ne gledali v obraz? — Ena stranka samo hvali vse od kraja, kar je na Ruskem in kar pride od tamkaj, ali vsaj molči o slabih stvareh. Druga pa zopet vé povedati samo o ruskih nihilistih in o preganjanju katolikov na Ruskem. Nikar ne bodimo tako kratkovidni in ne slepimo braleca, kakor židovska žurnalistika. Ena stranka zajema svoje vire samo iz ruskih časnikov, druga pa samo iz nemških časnikov. Katera ima pravo? Nobena ne. Kajti od ruskih časnikov pač ne moremo pričakovati, da bi razgrinjali bralecem, posebno inozemcem, svoje slabe strani. Kaj takega se zgodi le pri nas, ki se mej seboj ravnsamo zvečine za dlako v jajci. Tudi to je treba poudariti, da

ruski časniki kažejo vse bolj svoje versko načelo, kakor pri nas, in da se ne izogibljejo tako udariti na svojo pravoslavno struno, kakor se izogibljejo pri nas nekateri časniki udariti na svojo katoliško struno. Ravno tako zajema druga stranka svoje vire o ruskih zadevah vsaj največ iz nemških časnikov in nekaj tudi iz poljskih. Vendar ne pritrkavaj kdo preveč na to, češ: konservativni so, dasi nemški, iz katerih zajemamo. Vsakako je gotovo, da je konservativnim nemškim časnikom več verjeti, nego liberalnim in židovskim, kar nas uči pamet, vera in izkušnja. Vendar velja ta trditev bolj za nepolitične konservativne časnike, kakor so na pr. nemški „Missionsblätter“ ali poljske „Missye katolickie“, katerim še najzagrizenejši antikataliki priznavajo največ zanesljivost. Toda politični nemški konservativni časniki spravijo nas radi na led, ker vedno moramo si misliti, da je politika le politika in da je tudi poštena politika dostikrat dobro marsikoje sredstvo, da izvrši svoj namen — nemški. Mi pa smo Slovenci in kot taki moramo vedno v poštev jemati faktor, da smo vejica slovanske lipe in ne nemškega hrasta. Ker pa je Poljska tudi veja slovanskega drevesa, moramo jo negovati, negovati še bolje, nego rusko, ker smo ž njo zvezani tudi v verskem obziru. Vendar tako daleč nas ne smé ta vez zavesti, da bi se radi nje tudi resnici ne mogli klanjati. Kdor namreč pozná zgodovino teh dveh narodov, ruskega in poljskega, pritrđil mi bode pač rad, da imajo Poljaki nekako, rekel bi, podedovano animoziteto ali mržnjo proti svojim sosedom. In ravno ta passus nas mora ohraniti pozorne, da smo jako kritični gledé poljskih virov, dasi jih radi vpoštevamo in jim pripisujemo še vse eno več zanesljivosti nego konservativnim nemškim virom.

Mislimo pa pač opravičeno, da nekateri slovenski listi „Slovenec“ preveč grehov nalagajo v tem obziru. Kolikor se je prepričal pisec teh vrstic, prinašal je „Slovenec“ vsaj zadnja tri leta o Rusiji dostojne opazke, in ako je pregreške pomiloval, tudi ni pozabil pristaviti vrlin bratskega naroda. Saj že podlistki pričajo, da vé ceniti bogato rusko literaturo in žilavost ruskega mužika. In ako prinaša v pre-

vodu cele članke velikega ruskega misleca Solovjeva, pač ne more trezen bralec dvomiti o „Slovenca“ slovanskem mišljenju. Ako pa ne odobrava slepo vsega, kar pride iz severne meje, tega mu vendar pameten politik ne more šteti za napako. Ravno nasprotno: prav „Slovenec“ je, iz katerega manj vajeni bralec še nekako najbolje vé, pri čem da je gledé Rusije.

Poznam možá, ki je podkovan zgodovinar, a hud nasprotnik Rusije. Nalezal se je samo iz nemških knjig strastnega zabavljanja proti Rusom, dasi je sicer dobro misleča duša. Ako bi bil pisec teh vrstic volje, pokaditi pod nos nekaterim, ki imajo Rusijo za idejal moderne države, olike in napredka, tedaj bi napisal lahko celo knjigo samih ruskih barbarizmov, katere bi mi imenovani zgodovinar narekal kar „in continuo“. In to bi bila gola zgodovinska fakta — nič izmišljenega. Toda take volje ni pisec teh vrstic, ker mu je le za pojasnila za — Slovanstvo.

Pač pa menim, da bi naši listi dobili iz Rusije tako zanesljivega in vestnega pa nepristranskega poročevalca, kakor je na pr. „Slovenec“ dopisnik iz Zagreba. Vsaj s fakti in številkami bi nam lahko postregli naši rojaki na Ruskem, in sicer s fakti od obeh strani. Sodbo si že lahko sami doma naredimo. Nekaj enakega je poskusil neki člankar v zadnji številki „Slovanskega Sveta“ s tem, da navaja številke direktorija Tiraspoljskega. Takega dopisnika iz Rusije, kakor je bil na pr. Krutorogov sevéda lahko pogrešimo, vsaj ta je pisal v svojem ali ruskem interesu, kakor hočete. Pač pa je pisal (ako me ne vara spomin) pred več leti v Bleiweisove „Novice“ nekdo iz Rusije prav nepristranski. Hvale vreden je tudi spis dr. Murka v lanskem „Ljub. Zvonu“. Ta bi nam bil poprej porok, da se pojasni naše obzorje. Posebno je tega treba gledé vprašanja: kako daleč seza opravičena trditev, da ruska vlada preganja „katoličane“? S tem bi bilo prihranjeno mnogo nepotrebnih besedij v našem domačem taboru.

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)
(Dalje.)

Prekucijski odbor pod predsedstvom Gastona Crémieux-a zato sklene, da je treba napraviti veliko izjavo v prid miru. To se je zgodilo prve dni avgusta. Posrečilo se je zbrati precej veliko množico, in s praporom na čelu smo prehodili glavne ulice mesta.

Ker so pa izjavljali prišli s tem v nasprotje z ljudskim mišljenjem, to dokazovanje ni bilo brez prigodkov; slišalo se je nekaj žvižganja, prejelo in vrnilo se je nekaj sunlajev; praporščak, neki čevljar, držal se je kakor starodavni junaki, branil je pogumno svojo zastavo proti množici, ki mu jo je hotela vzeti in je kričala: „Na tla s Prusi!“ Na trgu pred županstvom vstane resno rovanje; žandarji nas napadejo; nekatere peljejo v zapor.

Ko so bili izjavljali razkropljeni, vračam se žalosten domov, premišljujoč z užaljenjem nedoslednost množice. Marseillsko ljudstvo je bilo republi-

kansko; nisem torej mogel razumeti, da pritrjuje vojski, od katere bi prirastel dobiček le cesarstvu.

Res je, tisti čas je vsakdo pričakoval le zmag; marseillsko ljudstvo je pozabilo cesarstva in je praznovalo le zmagoslavje Francije.

V koncertnih kavarnah se je pela „marseillaise“. Prasko pri Saarbrucknu imeli so sprva za veliko bitvo. Potem Weissenburg kot junaški dan; izid tega bojevanja je tisek prevrgel. Dne 9. avgusta so krožila najčudnejša poročila po mestu: Mac-Mahon, — govorilo se je, — je uničil vojno pruskega kraljeviča, ki je naš jetnik s 25.000 Nemci, in mi smo gospodarji Landau-a. Kako bi torej ugajala ljudstvu izjava v prid miru!

Vesela pijanost množice se ni mogla obdržati. Ko smo zvedeli, kaj je misliti o vojaških podjetjih ob renskih bregovih, ko se je v vsej svoji grozi pokazala resnica o Reichshoffnu in Forbachu, nastala je grozna treznost. Takrat se je očitno navdušenje izpremenilo po svojem načinu. Niso več vpili: „V Berlin!“, temveč: „Rešimo Francijo!“

Mene posebej je novica o naših nesrečah preveč razdražila. V teh okoliščinah pridružil sem se množici in se ločil od svojih prijateljev, prekucijskih

odborov, ki so bili mnenja, da je treba „pustiti cesarstvo, naj se vredi“.

„O,“ — so govorili, — „ko bi Francija ne imela cesarja na čelu, to bi bilo kaj drugega. Okličejo naj ljudovlado, tedaj bomo prijeli za orožje in branili narodno zemljišče.“

Za osodo domovine se niso ménili od trenutka, ko ni imela oblike vladanja, kakoršno so si sami domnevali.

Jaz sem bil vznevoljen zaradi takega obnašanja; zdaj premišljam, da mi tako obnašanje ni odprlo očíj. Kakor sem bil za mir v začetku vojske, tako sem postal besen strankar za vojsko, ko so tujei trgali francosko zemljo.

Dne 16. avgusta sklenem zapisati se med vojake. Pa, da morem vstopiti kot prostovoljec, trebalo mi je po postavi osemnajst let; imel pa sem jih še le šestnajst. Kako odstraniti to napotje? Grem v urad, ter si dám izročiti izpis svojega rojstva. Tu je stalo, da sem rojen 21. sušca 1854. Popravim četverko in iz nje naredim dvojico. Na ta način je kazal moj stanovski izpisek pravih osemnajst let. Nič me ni moglo več ovirati od vojaštva. Zakrivil sem se ponarejanja; pa naravnost povém, da me

Dolžnosti katoličanov.

Okrožnica sv. Očeta Leona XIII.

vsem čestim bratom patrijarhom, primatom, nadškofom in škofom katoliškega sveta, združenim v apostolsko stolico.

(Dalje in konec.)

Toda zaman bil bi ves trud in za bodočnost neploden, da ni vravnano tudi življenje katoličanov po vodilih krščanske vere. O Judih govori sv. pismo: „Dokler se niso progressili zoper svojega Boga, jim je bilo dobro; zakaj njih Bog sovraži hudobijo. Ko so bili namreč pred leti odstopili od pota, ki jim ga je bil Bog pokazal, da naj hodijo po njem, so bili po mnogih narodih v bojih pomorjeni, in njih prav veliko je bilo vjetih v tujo deželo odpeljanih.“¹⁾ Judovsko ljudstvo pa je bilo predpoda kristijanov. V tem, kar se je ž njim dogajalo, spoznavamo čisto podobo bodočih dogodlajev. Vrhu tega je obdaril Bog nas kristijane v svoji dobroti z mnogo večjimi prednostmi in milostmi in radi tega so grehi kristijanov mnogo grša nehvaležnost do Boga.

Cerkve Bog ne bode nikoli in na nikak način zapustil; ni se jej torej treba bati zlobnosti ljudij. V resnici pa to ne upokoji narodov, ki so zgrešili pot krščanske kreposti. Kajti „greh ljudstva nesrečna dela.“²⁾ Če se je vsaka prejšnja doba o resnici tega reka morala povse prepričati, zakaj se ne bi morala tudi naša doba o tem prepričati? Mnogo znamenj kaže na to, da že preté zaslužene kazni, in isto potrjuje tudi položaj držav, kojih mnoge so v notranjem razdejane, kojih nobene ne vidimo v vsakem oziru brez nevarnosti. Ako torej brezbožne stranke pogumno korakajo po poti, katero so umerile, ako se jim posreči dobiti toliko moči in sredstev, kakor so brezbožne njih zvijače in naklepi, bode se v resnici bati, da spodnesejo vsem državam podlage, na katere je je postavila narava. — Resnično, take strašne reči se ne morejo s človeško močjo odvrniti, sosebno ker se ogromna od krščanske vere odpala množica pokori v pravični kazni napa, zaman išoč, preslepljena po strasteh, resnice, imajoč krivo za pravo, misleč da je modra, „zlo nazivlje dobro in dobro zlo“ in „temo v luč in luč v temo“³⁾ preobrača. Zato je potrebno, da nam Bog pride na pomoč in v svoji dobroti skrbi za človeško družbo. Zaradi tega smo opominjali tudi ob drugi priliki, da s posebno gorečnostjo in vztrajnostjo prosimo, naj božje usmiljenje zopet posije na našo ponižno in prosilno molitev, naj zopet vzbudi krepostno krščansko življenje. Pred vsem pa je treba, da se oživi in goji ljubezen, ki je izborna podpora krščanskega življenja, in brez koje krščanskih kreposti sploh ni, ali pa so neplodne. Radi tega opominja sv. Pavel Kološane, naj se varujejo vsakega zla in naj skušajo pridobiti si lepe kreposti in dostavi: „Pred vsem pa imejte ljubezen, ki je vez popolnosti.“⁴⁾ Gotovo, vez popolnosti je ljubezen krščanska, ker one, ki je preveva, najiskre-

¹⁾ Jud. 5. 21, 22.

²⁾ Pregovori 14. 34.

³⁾ Izaj. 5. 20.

⁴⁾ Kološ. 3. 14.

zaradi tega še nikdar ni vest grizla. Še nekaj pa mi je bilo na potu: kratkoviden sem, in prav močno. Pa ker se ta slabost prav lahko skriva, storil sem to brez težave, ko se prikažem pred pregledno komisijo. Prav močno sem bil vesel, ko major, pregledujoč me še ne prav eno minuto, reče navadne besede: „Dober za službo“.

Polk, v kateri sem se zapisal, bil je tretji zvonov (17. avg.). Vstopivši so večinoma mislili, da bodo zdaj poslani na lice vojske. Nikakor ne. Prosto voljci so se pošiljali najprej proti mestu, kjer je bil polk ob mirnem času za posadko: tako so torej tisti, ki so hoteli, kakor jaz, postati zvavi, mesto da gredó v ogenj, poslani bili v Alžerijo.

Ko nam prišedšim v vojašnico povedó, da bomo šli proti Tulonu, da pridemo na barko, smo ugovarjali, kolikor se sploh dá v vojni ugovarjati. Slednjič, da zadušimo svoj domoljubni nemir, nam razložé, kako nam je neogibno potrebno, da se nekoliko privadimo sukati orožje, in da se to more zgoditi le v polkovem založišču. Vojak ni več svoj; morali smo torej za-sé ohraniti svojo slabo voljo; nam se je pač zdelo, da ni potrebno nas tako daleč poslati, nego da se tudi bliže navadimo rabiti puško.

(Dalje sledi.)

nejše z Bogom samim družiti in stori, da svoje duhovno življenje z Bogom začnemo, z Bogom nadaljujejo in je Bogu žrtvujejo.

Ljubezen do Boga pa mora biti združena z ljubeznijo do bližnjika, ker so ljudje združeni v neskončni ljubezni Božji, in imajo podobo Božjo globoko v sebi vtisnjeno. „To zapoved imamó od Boga, da, kdor ljubi Boga, naj ljubi tudi brata svojega.“¹⁾ „Ako kdo pravi: Boga ljubim, sovraži pa brata svojega, je lažnik; kajti, kdor ne ljubi brata, katerega vidi, kako more ljubiti Boga, katerega ne vidi?“²⁾

Nebeški Izveličar je imenoval to zapoved ljubezni novo zapoved, ne kakor da bi nam že kaka druga zapoved ali pamet ne velevala mejsebojne ljubezni. Imenoval jo je marveč novo zapoved, ker svet o taki ljubezni, kot je krščanska, do tedaj še ni bil slišal. Kajti naš Gospod Jezus Kristus je vcepil tisto ljubezen, s katero ljubi njega nebeški Oče, v srca svojih apostolov in spremljevalcev, da bi bili tudi oni ž njim eno srce in ena duša, kakor sta on in Oče eno. Globoko je segla ta zapoved v srca krščanska že koj od začetka. In kdo ne pozna njenih obilnih sadov: sloge, dobrohotnosti, pobožnosti, porpežljivosti in še več drugih krepostij? In mi —? Zakaj se ne potrudimo in ne posnemamo svojih vzglednih pradedov? Časovne razmere zahtevajo in nas silijo, da se združimo v pravi krščanski ljubezni! Glejte brezbožnike! S podvojenim srdom goje brezbožnost in sovraštvo do Jezusa Krista. Ali naj verniki pri takih razmerah držé križem rokó? Ne, nikakor ne! Okleniti se morajo s toliko gorečnejšo ljubeznijo svojega večnega Rešitelja, ponoviti morajo ono sveto, mejsebojno ljubezen, ki vse stori in vse premaga. Proč s preprirom! Proč z razporom in z vsem, kar ruši in cepi moči vojščakov Kristovih in otemneva luč sv. vere! Zedinjeni v sv. veri, v ljubezni Božji in mejsebojno tesno združeni, tako se moramo postaviti sovragu nasproti, ker sila in potreba je velika!

Pri tej priliki opomnimo vzlasti vas, gospodarji in hišni očetje: Vravnavajte vse svoje gospodarstvo in hiševanje, posebno pa vzgojo svojih otrok, po teh načelih, ki smo jih ravnokar razložili in pojasnili. Družina namreč je prva podlaga in začetek vsake državi. Ako so družinske razmere lepo vrejene in cvetoče, vspeva tudi blagostanje cele države. Pač umevajo to dobro oni pretkanci, ki skušajo izbacniti krščanstvo iz državnega življenja. Ti ljudje prično najprej ruvati vero iz podstav in korenin države, t. j. iz posamnih družin. In menite li, da te predrzneže preplaši kaka stvar od njihovega zlobnega podjetja in početja? Nič, prav nič ne. Niti to jih ne odvrne, da pri svojih krivičnih nakanah kalé in z nogami teptajo najsvetejše pravice roditeljev. Narava sama pa nas dovolj jasno uči, da imajo stariši prve pravice do svojih otrok. Stariši smejo in morajo skrbeti, da se vsa vzgoja in ves poduk njihovih otrok strinja s smotrom, za kateri jim jih je Bog podaril. Ne glejte torej, krščanski stariši, od strani, kadar se vam kratijo te vaše svete pravice in dolžnosti in se jim stavijo zapreke. Potruditi se morate in ne odnehati, dokler svojih otrok ne vzgojite po načelih krščanske vere. To je vaša dolžnost. Posebno pa pazite, krščanski stariši, da ne pošiljate svojih otrok v take šole in zavode, kjer se podaja mladim, dovtetnim srcem naravnost strup in brezboštvo. Kjer nam je vzgojevati mladino, tu se ne smemo bati niti truda niti težav. Mnogi vneti katoličani so z veliko požrtvovalnostjo in vstrajnostjo ustanovili že v raznih deželah verske šole za svoje otroke vsem v občudovanje. Naj bi posnemali take vzvišene vzglede vsi katoličani povsodi, kjer koli bivajo slične razmere. Naj bi si zapomnili vzlasti to resnico, da na otroška srca nobena reč tako ne vpliva, kot domača vzgoja. Ondi, kjer preživi kdo nedolžna leta, ondí, kjer premaguje s krščanskimi čednostmi oboroženi mladenič divje navale strasti, ondí iščite poroštva za državino blaginjo.

Menimo, da smo s tem vse navedli, za kar bi se morali katoličani v današnjem času najbolj brigati, in česar bi se morali varovati. Le na to vas še opozorimo, častiti bratje, naj je vaša prva skrb, da sežejo naše besede in opomini po vsem svetu, da se vsi prepričajo o njih neizmerni važnosti in pomenljivosti. Dolžnosti, o katerih smo govorili, niso težke in neizvršljive. Saj je Gospodov jarem sladak in breme njegovo lahko. Če se pa pokažejo kdaj tu

¹⁾ I. Jan. 4. 21.

²⁾ I. Jan. 4. 20.

ali tam posebne zapreke, ki bi ovirale izvršitev naših opominov, takrat pa, častiti bratje, nastopite z vso svojo veljavo in vodite svoje podložnike s svojim vzgledom nevstrašeno in neomahljivo! Spominjajte se vedno, kakor mi, da pretí dandanes najvišji in najpotrebnejši stvarí, sv. veri, silná, silna nevarnost. A za sv. vero moramo biti vedno pripravljeni tudi vse pretrpeti; in to tembolj, ker se nam za ta trud obeta prelepo večno plačilo. Pa dovolj. Kdor se ne bojuje za Krista, bojuje se zoper njega. In on sam pravi¹⁾: „Kdor mene zataji pred ljudmi, zatajil ga bom tudi jaz pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“ Delajmo torej, da se ne bo moglo reči ne nam, ne vam, dokler živimo, da smo v tem boju premalo svetovali, vspodbujali in se trudili. Gospod gotovo ne bo odtegnil svoje posebne pomoči niti ovčicam, niti pastirjem, dokler traja ta boj.

Navdušeni v tem zaupanju podelimo vam, častiti bratje, duhovnikom in vsem vašim podložnikom, ljubeč vas v Gospodu, v poroštvo nebeških dobrot in v zastavo naše posebne naklonjenosti apostolski blagoslov.

Dano v Rimu, pri sv. Petru 10. jan 1890, v 12. letu našega papeževanja.

Papež Leon XIII.

¹⁾ Luk. 9. 26.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. februarija.

Notranje dežele.

Položaj v državnem zboru. Vsled sprave med Nemci in Čehi se bodo več ali manj tudi v državnem zboru premenile razmere. Vsak je rado vedno pričakoval sestanka državnega zbora, da bi si mogel ustvariti pravo podobo razmer. Vendar je ta podoba še nejasna, ker mnogi poslanci sami ne vedó, kako in kaj. Dopisnik praške „Politike“ je hotel vreči na papir nekako sliko posameznih strank in njihovih potov. On gre po politični sestavi zbornice. 1. Staročehi. Voditelji češke stranke se v trenutku ne bojé, da bi se razbila desnica. Posledica sprave se bode najočitneje pokazala, ko bode vlada pričela izvajati upravne točke. In to se prične v maju. Staročehi pač čutijo upor Mladočehov, vendar upajo, da bode narod v obče potrdil spravo. 2. Mladočehi. Ti niso še naravnost pokazali svoje barve. Resnica pa je, da so mladočeški poslanci zmernejši v tem oziru, nego njihovo glasilo „Národní Listy“. 3. Klerikalci. Ti gotovo ne nasprotujejo spravi med Nemci in Čehi, vendar ji pripisujejo le lokalni pomen, ker ta sprava ne bode nikoli združila centralistov in avtonomistov. Zato bodo nemški konservativci še vedno zavezniki desnice, s katere pomočjo upajo doseči svoje zmerne zahteve. 4. Poljaki. Ti bodo morda najmanj čutili posledice češko-nemške sprave, in vendar se živo razgovarjajo o tem. Neki poljski poslanec je rekel dopisniku: Prej ali slej se bode premenila podoba državnega zbora. Poljski klub ostane zvest svojim sedanjim zaveznikom, dokler mu sploh dopusté razmere. Sprava je važen dogodek, toda danes ni še mogoče presoditi posledice. Od izvršitve teh sklepov je mnogo odvisno. Gotovo pa se bodo v enem letu premenile stranke. Poljaki morajo računati z ruskim prebivalstvom v Galiciji. Gotovo je le to, da Poljaki nikdar ne bodo zatajili avtonomistiškega programa, ker ta jim je bil in ostane vodilo. 5. Nemški liberalci. V teh vrstah se kaže najživahnejše življenje. Najbolj zadovoljni so s spravo nemški poslanci s Češkega. So pa tudi mnogi pesimisti med levičarji, največ iz srednje-avstrijskih dežel. Ti so namreč strogi centralisti, na čelu jim je baron Dumreicher. Vendar dopisnik upa, da bode večina pritrdila spravnim točkam. Sploh so levičarji jako nemirni in nervozni. 6. Nemški nacionalci. Teh življenje je boj. Čutijo svojo onemoglost, da bi mogli kaliti narodnostni mir. V načelu ne bodo zavrgli sprave, toda delali bodo osebno opozicijo, kakor doslej. V tem oziru jim je Plener toliko, kakor grof Taaffe. 7. Moravsko šlezijjski Čehi in Jugoslovani čutijo se kot góste, ki bodo dobili svoje sedeže ob mizi, ko se posedejo višji gospodje. Ta položaj je zanje jako neprijeten. Zmernejši možje med njimi so vendar prepričani, da mora tudi njim biti na korist, kar koristi Čehom, in da se bodo na Moravskem, v Šleziji, na Štajarskem in Koroškem Slovanom vremena zjasnila. 8. Preostanejo še antisemitje. O teh sedaj ni govora. To je momentna podoba prvega dne. Obrisi niso še gotovi, ker misli niso še jedine. Jasna in trdna pa je gotovost na površji raznih kombinacij, da bodo avtonomistiška načela tudi v prihodnje združevala vse stranke na desnici, ki ostane gotova večina, dokler ne bodo izvršene vse točke češko-nemške sprave.

Na Moravskem provzročuje češko-nemška sprava veliko gibanje, ker tudi češki Moravani hrepené po pravični spravi. Konservativni moravski listi pozdravljajo to spravo, hoteč podpirati vsak korak, ki bi pospeševal spravo tudi na Moravskem.

Teh načel se bodo držali pri prihodnjih deželno-zbornih volitvah.

Desniški centrum. Ker je princ Liechtenstein odložil svoj mandat, izvolil je centrum za svojega načelnika grofa Brandisa, za prvega podpredsednika dr. Fuchsa in za drugega prelata Karlona. Zapisnikarja sta Doblhammer in Kaltenegger. V parlamentarno komisijo sta izvoljena prelat Moser in dr. Ebenhoch.

Program državnega zbora. Dr. Smolka je na željo grofa Taaffe-a sklical dné 3. t. m. načelnike posameznih klubov, da se dogovoré o točkah, katere naj bi rešil državni zbor. K posvetovanju sta prišla v imenu leveice tudi Plener in Chlumecky. Ker mnogi želé, da bi se češki deželni zbor sošel že meseca maja, poudarjal je ministerski predsednik, naj bi se hitro končala budgetna debata. Sklenili so, da bode imel državni zbor do marca po dve seji na teden, v marcu pa po tri. Na dnevni red bodo prišli: borzni davek, postava proti ponarejanju živeža, nova kazenska postava, gališka zemljiška odveza in obe predlogi o kongruji.

Češki klub je na predlog poslanca Adámeka soglasno sklenil, da odpošlje zahvalno adreso doktorju Mattušu, ki je kot ravnatelj češke deželne banke moral odložiti državno-zborni mandat. Dr. Mattuš si je v desetih letih kot državni poslanec pridobil s svojo vstrajnostjo in marljivostjo pri vseh strankah občeno spoštovanje.

Mladočehi gledé češko-nemške sprave niso edini. Dr. Julij in Eduard Grégr in dr. Vašaty s spravo niso zadovoljni, nasprotno pa bodeta dr. Herold in dr. Kučera pritrčila spravi.

Vnanje države.

Srbija. V vladnih krogih prevladuje neko blodno veličje. Vladno glasilo „Srpska Nezavisnost“ namreč piše: „Tudi naše združenje se ne bode zvršilo brez boja. Ako se oziramo na Bosno in Ercegovino, na naše brate v Stari Srbiji, Makedoniji in Avstriji, kako jih zatirajo, ne moremo želeli evropskega miru za tako ceno. Kdo vzdržuje stanje v Bolgariji? Oni, ki so podpisali pogodbo. Kaj išče Avstrija v Bosni, ako je že potekel njen mandat? Rimsko-katoliška propaganda na Balkanu lovi v mreže nevedne ljudi. Mi Srbi stojimo na ognjeniku; sedanji položaj je neprene-ljiv.“ Radi bi poznali zatirane Srbe v Bosni in Ercegovini, kajti znano je, da je avstrijska deželna vlada v Bosni Srbom bolj naklonjena nego katolikom. Da ogerski Srbi in oni v hrvaški pokrajini ne dosežejo vsega, krivi so si mnogo sami, ker se bratijo z Madjari proti Hrvatom. In tožbe o „rimsko-katoliški propagandi“ na Balkanu pa so že smešne pred vso Evropo. Da je Srbija na ognjeniku, to je res in smo že večkrat poudarjali. A kdo je vzrok? Radikalni srbski elementje, ki preže po rešitvi izza meje.

Bolgarija. Iz Sofije dohajajo čudna poročila o veliki zaroti proti knezu Ferdinandu, ministru Stambulovu in sploh proti sedanji vladi. Zaroto so nekda skovali major Panica in šest njegovih tovarišev. „Pol. Corr.“ piše, da so Panico prijeli zaradi javnih napadov proti vladi. Vojni minister Mutkurov je nekda sam dal ukaz, da primejo Panico. Prijeli so tudi tri častnike prvega konjiškega polka, advokata Mateva, častnikarja Birova in rezervinega stotnika Markova. Po Sofiji in deželi je prebivalstvo vznemirjeno.

Rusija. Nemški cesar se bode vdeležil, kakor trdijo časniki, velikih vojaških vaj ruske armade. — Iz Londona se poroča, da je ruski car na željo črnogorskega kneza dovolil, da bode črnogorski izseljenci v Srbiji pod varstvom ruskega poslanika v Belgradu.

Nemčija. „Voss. Ztg.“ piše: „Delavci v Berlinu delajo priprave, da bi izvršili sklep mednarodnega delavskega kongresa v Parizu, po katerem naj bi bil 1. dan majnika 1890 delavski praznik. Ob jednem pa kroži med tovarnarji poziv, naj takoj odpusté vse delavce, ki dné 1. majnika ne bi prišli na delo.“ — Nedavno je nemški cesar govoril kadetom, ki so vstopili v armado: „Živimo v času, ko mora vsakdo vestno izvrševati svoje dolžnosti. Častnik mora biti zmeren in priprost.“ Dalje je cesar svaril kadete, naj ne bodo zapravljeni, ne prestrogi proti moštvu. Ker državo napadajo od mnogih strani, naj vsak častnik stori svojo dolžnost v službi in vsakdanjem življenju.

Belgija. Prva komisija protisuženjskega kongresa se je posvetovala o sredstvih, kako bi se zavarovale karavane in preprečile suženjske pošiljatve na suhem.

Anglija. „St. James Gazette“ piše o znani knjigi polkovnika Stoffel-a: „Prav lepo bi bilo, ko bi Nemčija odstopila Franciji Alzacija in Loreno, ko bi Francija smatrala ta čin kot blagohotnost in ne kot strah in bi prisegla prijateljstvo. Predno se pa to zgodi, mora se človeška narava zeló premeniti.“

Francija. Francoski listi zopet trdijo, da ministerstvo ne bode še odstopilo. Govorilo se je, da hoče odstopiti Constans. Pri ministerskem posvetovanju pa se je izjavil, da noče provzročiti ministerske krize.

Portugal. Vlada bi najraje posebno konferencijo zaradi prepira z Anglijo; sprejela pa bi tudi bruseljsko. Večina držav je izrekla se za posebno konferencijo.

Italija. Poročila iz Abesinije si nasprotujejo. „N. Fr. Pr.“ poroča, da se je general Orero umaknil iz Adué, „Capitan Fracassa“ pa trdi, da je Orero v Adui pustil 4000 močno posadko.

Kreta. Poročila s Krete so jako neugodna. Nemiri in umori se vedno množé.

Norveška. Storthing se je sošel dné 3. t. m. Prestolonaslednik je v imenu kraljevem pozdravil poslance in poudarjal, da so razmere z drugimi državami dobre in bode mogoče znižati davke. To zadnje so poslanci gotovo najrajše slišali.

Izvirni dopisi.

S Pohorja, meseca februarja. (Naše borbe.) Zgodovina našega naroda vrti se največ o raznih borbah z mogočnim severnim sosedom, katerega davna dela, sedanje prizadevanje in prihodnji načrti kažejo, kako rad bi potujčil žilavo ljudstvo naše, osvojil si lepe pokrajine in tako razširil svojo oblast proti jugu. Nekaj se mu je v teku časa posrečilo: zgubili smo, kakor zgodopisci poročajo, že marsikatero lepo delino na Štirskem, Koroškem, celó na Tirolskem, kjer je pač bil narod čezmerno obkoljen in pomešan z Nemci, in se je tudi vse mogoče storilo, da bi ga izneverili njegovemu jeziku. Ali upamo, da sedaj to potujčevanje ne bo tako napredovalo, ko se je vzbudil narod iz spanja, v katero ga je tako skrbno zibal sosed — varuh, in se je začel zavedati svojih pravic.

Toda čeravno mogočen, vendar ne mogel bi toliko škodovati našemu narodu Nemeč kot sosed, da ne bi v to svrhu delovala tudi vlada in to že več stoletij. Po šolah, uradih, pri vojaki, povsod se je vtepala, trla in šopirila nemščina, da je konečno že res marsikateri Slovenec obupal nad prihodnostjo svojega rodu; drugi pa — žalibog da je bilo in je še dosti takih, — so potegnili z nasprotniki ter postali izdajice. In ravno ti v zvezi z nekaterimi prisiljenimi Nemci so škodovali in še sedaj škodujejo mlademu razvitku narodne zavesti; delajo na vse, časih celo smešne načine, samo da bi le zabranili ali vsaj ovirali narodno omiko na edino zdravej domačej podlagi. Sredstev ne izbirajo mnogo, le to je sreča, da z raznimi izmišljenimi strahovi, največ pa z lažjo, daleč ne morejo, ker jih ljudstvo kmalu spozna, kolike so vrednosti, ter jim več ne zaupa. Tako se je godilo in se še godi raznim „preprokom“ v liberalnih novinah, ki so se vgnezdile na slovenskih tleh, katere pa kmalu podere resnica slovenskih časopisov, in vesela posledica je, da se poslednji širijo, prvi pa navadno slabo životarijo, dokler sramotno ne poginejo.

Ali drugi steber je, ki, četudi posredno, vendar krepko podpira zastarelo stranko nemškutarije ter kolikor mogoče preganja in zatira vse, kar je slovenskega. To je namreč vlada po svojih organih. Ne mislim naštevati, s kakimi sredstvi se ohrani včasih nemška večina v krajnem šolskem svetu, kjer se glasi vsaj posvetovalen glas v jeziku, ki naj se uči v šolah; ne bom dalje razmotrival umetnosti, s katerimi se dobi večkrat zmaga za liberalno stranko pri občinskih in drugih volitvah; v nekaterih zgledih hočem le nekoliko pokazati, kako vladni organ, ces. kr. okr. glavarstvo, neposredno vpliva na narod, društva in posameznike, samo da bi se vse sukalo po volji dotičnim gospodom.

Bil je pred nekimi leti župan, ki je dolga leta občinske zadeve vzgledno vodil, ne oziraje se na desno ali levo, ter tudi vse slovenski uradoval. Vsled tega pa je bil hud trn v peti dotičnim gospodom pri okr. glavarstvu; in ko ob priliki uradnim potom nekaj postavnega terja, okregajo ga imenovani gospod prav hudo. Ta, ne bodi len, izroči vso zadevo nekej visokej osebi, katera jo je pokazala pri ministerstvu, od koder je kmalu udarila strela: Če se kaj takega zgodi še enkrat, pa bodo gospod morali iti . . . Sedaj so bili seveda čuda prijazni ali ne dolgo; spet se je začelo od kraja delo: vplivati kolikor mogoče na županstva, da pokorno plešejo po njihovej volji.

Drugemu godilo se je slabše. Ta je posestnik in ima tudi v svojej koči krčmo, kjer pa toči najemnik. Zgodi se ondi majhen pretep, katerega je c. kr. žandarmerija naznanila glavarstvu, katero je zanj odgovornega storilo ne krčmarja-najemnika, temuč posestnika. (Čudno je bilo zraven to, da obč. volitve pa se je smel vdeležiti krčmar-najemnik, čeravno ni on pridobnine plačeval, ampak posestnik.) Bil je ta obsojen na 10 gld. kazni ali pa na dva dni zapora. Odločil se je za zapor. Ker pa je bilo ob košnji delo nujno, naznanil je glavarstvu, da raje plača in je priložil naloženo kazen. Ali čeravno

je glavarstvo prej dobilo naznanilo, ko je izdalo zaporni ukaz na žandarmerijo, vendar je izdalo ukaz, denar kot kazen pa sprejelo. Nasledek je bil, da je žandar po ukazu glavarstva posestnika spremil k sodniji, kjer ga pa, ko so videli pomoto, niso hoteli zapreti. Ta se je sicer jezil, ali namesto da bi iskal zadoščenja pri višjej oblasti za storjeno sramoto in pomoto glavarstva razkril — molčal je raje. Ko smo to poizvedeli, jezilo nas je zeló, ali pomagati ni bilo več, ker je pritožbi postavni obrok potekel. V tacihi okoliščinah je treba Slovencem pač več odločnosti; naj se tudi takim mogotcem za drugikrat odkažejo postavne poti, da ne bodo več tako tiransko postopali.

Poseben trn v peti pa je onim gospodom bilo majhno bralno društvo v njihovem okraju. Ker je bilo v slabih gmotnih razmerah, menil je odbor pomagati si z igro tombolo in vložil je zato potrebno prošnjo na finančno oblastvo po glavarstvu. Ali tu se je že za potrebno skrbelo, da se je prošnja odbila in društvo ostalo na cedilu. — Drugič je nameraval odbor prirediti majhno veselico v domačej vasi, ali glejte, glavarstvo ni dovolilo z izgovorom, da bajé sedež društva ni ondi, čeravno je v § 1. društvenih pravil razločno pisano: Sedež društva je v R. — Še le odlok c. kr. namestništva je po več mesecih o tem poučil gospode pri glavarstvu, in sedaj mislimo, da bo vsaj nekaj časa v tej reči mir. — Sploh pa, ako kdo v kakej zadevi zahteva ravnopravnosti in se opira na § 19. drž. zak., ondi ne doseže ničesa, temveč odpravijo ga z izgovorom, „da ondi ni prava inštanca to ali ono reč vpraviti“ itd. Doseže se pri njih le toliko, za kolikor jih višje oblasti prisilijo storiti.

Da takšno ravnanje gotovo ni znamenje pomirljivosti med narodi, po programu Taaffeja, prepriča se lahko vsak iz navedenih vzgledov, katere sem priobčil največ zato, da nam nasprotniki naši ne bodo mogli očitati, kako se Slovencem godi dobro gledé narodne ravnopravnosti. Pohorski.

Dnevne novice.

(Osebné vesti.) Okrajni glavar g. Ferdinand marquis Gozani je premeščen iz Črnomlja v Postojino, in g. dr. Mihael Gstetenhofer iz Logateca v Kranj. Novoimenovani vladni tajnik gosp. Gustav del Cot prevzame vodstvo okr. glavarstva v Logatci, gosp. dr. Franc Hinterlechner v Črnomlju.

(Presvetla cesarica Elizabeta) je podarila cerkvi č. gg. karmeličank v Majerlingu lep mašni plašč. Videti je v prodajalnici gospe Ane Hofbauer-jeve. Izdelala ga je iz zlatega brokata tvrdka Kräckl in Schweiger na Dunaji za 400 gld.

(„Slovanski Svet“) nas je v zadnji številki počastil s svojim pobodom ter navel v listnici vredništva nekega slovenskega župnika nazore o našem listu. Na vse tirade danes le to odgovorimo, da je dotični g. župnik fantast, kakeršnih je mnogo med Nemci in Slovani. Ako g. vrednik „Slov. Sveta“ ali dotični župnik (?) pazno čita naš list vsak dan, moral se je davno že prepričati, da naš list goji pravo in pošteno slovansko vzajemnost, v kolikor se strinja z avstrijskim domoljubjem. Nikoli pa ne bomo odobravalí idej nekaterih političnih prenapetežev. Ločite, gospodje, ruski narod od ruske vlade, ki ni slovanska, temveč strogo ruska, in razumeli nas bode. Več na prvem mestu v članku iz peresa slovenskega rodoljuba, ki „pridno bere“ „Slov. Svet“, a ne prisega na njegove ekstravagancije.

(Pogreb) č. g. Davorina Trstenjaka je bil veličasten. Sprevod je vodil preč. g. kanonik Herg iz Maribora; navzočnih je bilo mnogo deputacij s Štajarskega, Kranjskega in Koroškega. Ljudstva je došlo na tisoče.

(Lakota na Kranjskem.) Iz ljubljanske okolice, z Notranjskega in nekaterih okrajev Dolenjske dohajajo že dlje časa nujne prošnje za izdatno pomoč stradajočim, katerim je silno deževje s povodnjimi v minolem letu uničilo vse poljske pridelke. Prošnja za državno pomoč, katera se je vsled sklepa deželne zborna poslala do ministerstva, še ni rešena, deželna vlada in deželni odbor ne vesta torej, s koliko svoto bode mogoče razpolagati pri podpiranju stradajočih. Začasno je deželni odbor prihitel na pomoč s tem, da je v ta namen naročil turščice in krompirja. Pričakovati je, da tudi vlada na Dunaji kmalu in povoljno reši dotično prošnjo, dokler še ni prepozno. Zupanom prizadetih občin je priporočati, da na drobno sestavljajo izkaze o številu onih oseb in rodbin, katere nimajo ne več živeža in tudi

ne zaslužka. Pri posestnikih treba tudi omeniti, ali imajo za gojenje in obdelovanje polja potrebno število živine, oziroma po koliko je imajo posamezni premalo, ker to dokazuje začetek propada posestev.

(Pri tukajšnjem poštne hranilničnem uradu) so uradne ure za vplačevanje in izplačevanje nakaznic: Ob delavnikih od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer, ob nedeljah od 9. do 12. ure, ob praznikih od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

(Domača industrija.) Mednarodne razstave za živila in domačo potrebo v Kolóniji od dne 1. maja do oktobra 1889 se je vdeležil tudi g. Julij Staré iz Kamnika z zbirko svojih izdelkov, namreč žganih pijač in kisa. Komisija mu je priznala in doposlala veliko zlato svetinjo v priznanje, da so njegovi izdelki zdravju dobrodejni in prosti tujih in škodljivih primeskov.

(V Ameriko) je potovalo v ponedeljek preko Prage — kakor se nam poroča — trideset oseb s Kranjskega.

(Trideset let pogreša) se že Miha Terán iz Šmartnega pri Cerkljah, ki je bil kot narednik pri domačem polku v bitvi pri Solferinu 24. dan junija l. 1859. hudo ranjen in se dosihmal nič ne vé o njem. Ako bi ne bilo do 1. maja t. l. glasú o njem, proglašen bode mrtvim od c. kr. deželnega sodišča. Prej ko ne je revež umrl na bojnem polji.

(Tri zanimivosti v Ljubljani.) Prva: Naznanilo v nekem listu, da neka dama hoče poučevati ljubljanske dame v pravilnem izgovarjanji nemščine. Če je kaj potrebnega, je pač to, ker hode vsaj zginito s sprehajališč in javnih prostorov nepopisno ljubljansko nemško narečje, ako bodo namreč dame pridno hodile v šolo k oni učiteljici. Škoda, da omenjena učiteljica ni razglasila takega kurza tudi za naše „lione“. — Druga: Nekateri ljubljanski p. n. gostilničarji se hvalijo s prav dobrim vinom, češ, da sami hodijo pónj. Pred meseci je pa umrla mati znanega Sterna in v Ljubljani so razni gostilničarji dobili mrtvaške liste. — Tretja: Na Starem Trgu, kjer je na prodaj vse po 6 kr., je napis: „Najboljcenejši bazar“. Ta superlativ je važen za naše jezikoslovce.

(„Katoliška družba“) bo imela svoj letni občni zbor v sredo dne 12. t. m. v društvenih prostorih na Starem Trgu. Na dnevnem redu je poročilo o odborovem delovanju in društvenih računih ter volitev novega odbora. K zboru vabi p. n. društvenike odbor.

(„Posledni zbuditelü slovinských.“) Pod tem naslovom je objavila zadnja „Česká Politika“ listek o pokojnem rodoljubu Davorinu Trstenjaku, pišo: „Vrsta taciü buditeljev je zelo redka. Vodnik in Stanko Vraz sta vže davno zapustila rodno polje, kojemu sta posvetila svoj um, pred malo leti prominol je i Bleiweis, za njim je šel v večnost Majár in zdaj tudi neumorni Davorin Trstenjak, koji je pred dvema letoma ob vdeležbi vsega naroda slavil svojo sedemdesetletnico. Činnost in namene Trstenjakove možno je najbolje primerjati s pesnikom „Slávy dcery“, z našim Kollárjem. Isti pesniški um in slično romantiško ovzdušje kakor pri Kollárji nahajamo i pri Trstenjaku. Kakor so se Kollárju zdeli biti Slovani povsodi po Evropi, in kakor je Kollár pisal „Italijo staroslavjansko“, istotako i Trstenjak. Mnogo je danes dognano ali spada bolj na račun Trstenjakove pesniške navdušenosti, nego hladnega vednostnega razmotrivanja, toda zabiti se ne smé, da so bili to drugi časi. Ker se je vse odrekalo Slovcem, sedanost in minolost, ni ostalo brez učinka, ko je dokazoval, kako so se premikali nekđaj Slovani po zapadnem svetu, in da ne Nemci, temveč Slovenci so bili pravi gospodarji končin od Adrije do Dunava. Vrhu tega pa ne zanikajo niti slavni učenjaki, kakor je Miklošič, da je sedanji slovenski narod pred vpadom Madjarov vladal tja do Panonije, in v tem se je ž njim strinjal sam Pavel Šafařík. Njegovo delo kot narodnega buditelja se je posrečilo. Nekđaj razpršeni narod čuti se jedinega in moško koraka po poti omike in napredka.“ — Mi pa dostavljamo s pokojnim Davorinom: Minolost naj nam sveti na poti bodočnosti!

(Letno poročilo tiskarskega društva za Kranjsko) izvestuje, da je društvo imelo v minolem letu 1975 gld. 84 kr. prejemkov in 1123 gld. 97 kr. izdatkov, ter ima skupnega premoženja 10.773 gld. 5 kr. v gotovini. Koncem leta 1889. je brojilo članov 69, in sicer 66 v Ljubljani in 3 v Novem mestu ter 27 učencev, pač preveliko število v primeri s člani.

(Radi zapravlivosti.) C. kr. okrožno sodišče v Novem Mestu proglašá zakonsko dvojico Franceta in Marijo Simončiča iz Irče Vasi kot zapravliva in se je obema postavil varuhom Martin Pipan z Broda.

(Tržna cena v Mariboru) dne 1. februarija: Pšenica 6 gld. 40 kr., rž 5 gld., ječmen 4 gld. 80 kr., oves 4 gld. 70 kr., kuruza 5 gld., proso 5 gld., hajdina 4 gl. 60 kr., krompir 2 gl. 30 kr., vse po hektolitru; 1 kilo fižola 10 kr., leče 32 kr., graha 22 kr., češpelj ali sliv 24 kr., čebula ali luka 9 kr.; jedno jajce 3 kr.

(Živinski sejem v Gradcu) dne 24. januarija: Po 100 kilo žive teže so veljali a) voli pitani 27 do 30 gld., polupitani 25 gld. do 26 gld. 50 kr., suhi 23 gld. 50 kr. do 24 gld. 50 kr., b) krave krmijene 20 gld. do 24 gld., polkrmijene 17 gld. do 19 gld. 50 kr., nekrmijene 13 gld. do 16 gld. 50 kr., dojnice 17 do 24 gld., c) teletina (mrtve teže) kilo 46 do 53 kr., svinjetina pa 44 do 48 kr.

(„Bela žena ali prva reč med štirimi poslednjimi.“) Spisal Slovcem za novo leto 1890. kanonik dr. Ivan Križanič. V Mariboru. V založbi katol. tiskovnega društva. Tisk tiskarne sv. Cirila. To je naslov lični knjižici, katero vsem svojim č. bralcem priporočujemo za približujoči se postni čas. Dobiva se v Mariboru po 17 kr. Po pošti poslana velja 2 kr. več. Z mnogimi vzgledi pojasnjuje prečast. g. spisatelj na 61 straneh te-le tri preimnitne resnice: 1. Čas smrti nam je negotov. 2. Smrt grešnika je strašna. 3. Smrt pravičnika je srečna in blažena. Mar takšno berilo ni postnemu času posebno primerno? P. Nuže.

(Društvo „prostovoljna požarna bramba v Trebnjem“) napravi v nedeljo 9. februarija v prostorih gostilne „pri lipi“ loterijo in ples. Začetek ob 8. uri zvečer.

Raznoterosti.

— Židje. Anglikanski škof v Jeruzalemu dr. Blyth poroča, da je leta 1841. v vsi Palestini živelo le 8000 židov, l. 1883. že 20.000 in v zadnjih letih se jih je naselilo povprek vsako leto 10.000. Torej jih je bilo po tem računu koncem 1888. leta že 70.000 duš, kakor po vrnitvi iz Babilona pred več nego 2000 leti.

— Draga pravica. Pravoslovec Kniloch Cooke je predlagan od angleške vlade kot nadsodnik v Samoi. Služba nese 12.500 gld. našega denarja v zlatu, prebivalcev pa je 36.000 duš.

— Kolera v Perziji. Zadnja dva meseca minolega leta je v provinciji Khorassau umrlo 3800 ljudi za kolero. V Medžedu je umrlo vsak dan 80 do 100 oseb.

— 70.000 gld. denarne globe. Minolo leto je agent R. z Dunaja ovadil tvrdko Grauer & Pollack v Opavi, ki izdeluje špirit, da je zamolčala mnogo colnine. Finančno oblastvo je tvrdko obsodilo na 70.000 gld. odškodnine.

Telegrami.

Dunaj, 5. februarija. Budgetni odsek je izvolil za predsednika poslanca Zeithammra, za drugega namestnika poslanca Bilinskega. O direktnih davkih bode poročal dr. vitez Tonkli.

Dunaj, 6. februarija. Listi z zadovoljstvom pozdravljajo obe naredbi pravosodnega ministra gledé Češke. „N. Fr. Pr.“ prizná, da naredbi ustrezate ne le besedam, temveč tudi duhu spravnih sklepov. Pohvaliti je treba tudi grofa Schönborna, da je tako hitro izdal naredbi ter opravičil zaupanje vseh vdeležencev pri obravnava. „Fremdenblatt“ naglašá hitrost in odločnost administrativnih korakov, ki pričajo, da je vlada že dolgo mislila na spravo ter pričela posvetovanja po temeljitem preudarku in v jasnem obrisu. „Presse“ vidi v hitrem začetku izvršitve spravnih sklepov dokaz, da

se pravosodni minister toplo zanima za spravo in je zadostil praktičnim potrebam. „Wiener-Tagblatt“ piše, da ministerstvo že vlada po sklepih češko-nemških obravnáv. Schönbornovi naredbi se vjemate z namero obeh strank, ki ste se postavili na stališče fakične potrebe.

Umrli so:

3. febr. Ana Novak, slikarjeva hči, 2 mes., Konjušne ulice 1, božjast.

4. febr. Ana Šmit, zasebnica, 74 let, Krojaške ulice 3, pljučni edem.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		737,6	-1,4	sl. vzh.	oblačno	
5 2. u. pop.		736,0	0,6	"	"	0,00
9. u. zveč.		735,5	0,0	"	"	
Srednja temperatura -0,3° za 0,3° nad normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

6. februarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 80 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 % "	88 " 95 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta . . .	110 " 60 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 90 "
Akcije avstr.-ogerske banke	934 " — "
Kreditne akcije	324 " — "
London	118 " 45 "
Srebro	— " — "
Francoški napoleonid.	9 " 42 "
Cesarski cekini	5 " 59 "
Nemške marke	57 " 82 1/2 "

Proti davici (diphtheritis), vsem katarom dihal imamo v **katranovih pastilah lekarja Piccoli-ja v Ljubljani** izvrstno sredstvo, ki jih ozdravlja in človeka varuje pred njimi. Škatljica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (9)

IVAN JAX

v Ljubljani.

Velika zaloga šivalnih strojev.

(20-14)

Cenike pošiljam zastonj in franko.

Cerkvena obleka in orodje.

Podpisana imam v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za

bandera, baldahine, raznobarvene plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte,

sploh vse, kar se rabí v cerkvi pri službi božji. Blagovolite se torej ozirati, prečast. gospodje, pri naročilih na vdovo-rojakinjo, ter ne podpirajte tujih tvrdk, društev ali potujočih agentov. Izdelujem ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in drugo obleko. Zagotavljam torej hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje cene, hvaležna Vam bodem za najmanjša naročila. Najodličnejšim spoštovanjem se priporočá

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke v Ljubljani

Gledališke ulice šte. 4. (6-4)

Tujci.

4. februarija.

Pri **Stonu**: Farbar, trgovec, z Dunaja. — Adolf Martin iz Reke. — Klinger in Löwy z Dunaja. — Orlich iz Pulja. — Katter, potovalec, iz Gradca.

Pri **Mattcu**: Maximovič, trgovec, iz Zagreba. — Katz, Entz, Leszequiski, trgovci z Dunaja. — Gastner, trgovec, iz Piznja. — Fromer, trgovec, iz Thüringena.

Vsega zdravilstva

Dr. JANKO MAROLT

deželni okrožni zdravnik

Vrhnika (3-2)

Petra Lenassi-ja hiša.